

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยทัศนคติและความตั้งใจของสตรีมีครรภ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทัศนคติและความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์ และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร เป็นสตรีมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์โรงพยาบาลนครนายก ในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2560 กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์โรงพยาบาล ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2560 จำนวน 221 คนเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม ทัศนคติและความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ของสตรีมีครรภ์ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนและการทดสอบไคว์แคร์ (Chi-square) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นนำเสนอเป็น 3 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และนมผสม และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ นำเสนอข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสตรีมีครรภ์ที่ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.70) มีอายุระหว่าง 20 – 25 ปี เกือบสามในสี่ (ร้อยละ 70.14) มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 41.18 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 36.20 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 28.05 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 39.37 อาศัยอยู่กับสามี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.61) ตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นครั้งแรก ร้อยละ 70.59 ฝากครรภ์มากกว่า 5 ครั้ง ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำ	ร้อย
	นวน	ยละ

1. อายุ		
2 15-19 ปี	3	1.3
		6
3 20-25 ปี	10	45.
	1	70
4 26-30 ปี	51	23.
		08
5 31-35 ปี	44	19.
		91
6 มากกว่า 35 ปี	22	9.9
		5
2. สถานภาพสมรส		
1 โสด	48	21.
		72
2 สมรส	15	70.
	5	14
3 หย่าร้าง	2	0.9
		0
4 แยกกันอยู่	9	4.0
		7
5 หม้าย	2	0.9
		0
ไม่ระบุ	5	2.2
		6

3. การศึกษา

1 ประถมศึกษา	18	8.1
	4	
2 มัธยมศึกษาตอนต้น	91	41.
	18	
3มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	54	24.
	43	
4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	37	16.
	74	
5 ปริญญาตรี	20	9.0
	5	
6 สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4
	5	
4. ลำดับการตั้งครรภ์		
1.ครรภ์ที่1	47	21.
	27	
2. ครรภ์ที่2	10	46.
	2	15
3. ครรภ์ที่3	48	21.
	72	
4. ไม่ระบุ	24	10.
	86	

ตาราง 1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของสตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5 รายได้		
1 ไม่มีรายได้	13	5.8
		8
2 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	14	6.3
		3
3 5,001 – 10,000 บาท	80	36.
		20
4 10,001 – 15,000 บาท	54	24.
		43
5 15,001 - 20,000 บาท	35	15.
		84
6 มากกว่า 20,000 บาท	25	11.
		31
6 อาชีพ		
1 ข้าราชการ	3	1.3
		6
2 พนักงานบริษัท	39	17.
		65

3	ธุรกิจส่วนตัว	28	12.
		67	
4	รับจ้างทั่วไป	62	28.
		05	
5	แม่บ้าน	60	27.
		15	
6	กำลังศึกษา	5	2.2
		6	
7	อื่นๆ	22	9.9
		5	
	ไม่ระบุ	2	0.9
		0	
7 ลักษณะครอบครัว			
1	อยู่ตามลำพัง	2	0.9
		0	
2	อยู่กับสามี	87	39.
		37	
3	อยู่กับครอบครัวของสามี	45	20.
		36	
4	อยู่กับครอบครัวตนเอง	85	38.
		46	
5	อื่นๆ	2	0.9
		0	
8.จำนวนครั้งที่มาฝากครรภ์			

1 ครั้งแรก	13	5.8
	8	
2 2- 5 ครั้ง	46	20.
	81	
3 มากกว่า 5 ครั้ง	15	70.
	6	59
ไม่ระบุ	6	2.7
	1	

จากตาราง 1 พบว่า สตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่าง เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.70) มีอายุ 20-25 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.08 อายุ 26-30 ปี ร้อยละ 70.14 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 21.72 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 41.18 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 24.43 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 46.15 การตั้งครรภ์นี้เป็นครรภ์ที่ 2 รองลงมา ร้อยละ 21.72 การตั้งครรภ์นี้เป็นครรภ์ที่ 3 ร้อยละ 36.20 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 24.43 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 28.05 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมา ร้อยละ 27.15 เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 39.37 อยู่กับสามี รองลงมา ร้อยละ 38.46 อยู่กับครอบครัวตนเอง ร้อยละ 70.59 มาฝากครรภ์มากกว่า 5 ครั้ง ร้อยละ 20.81 มาฝากครรภ์ 2- 5 ครั้ง

ส่วนที่ 2 ทศนคติและความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ข้อความทัศนคติมีจำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูก

ด้วยนมแม่ด้านบวก ประกอบด้วยข้อความ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1 ประโยชน์สารอาหารของนมแม่ จะมียู่งนกระทั่งทารกหยุดนมแม่ข้อ 3 การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกข้อ 5 ทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมมีโอกาสที่จะได้รับการป้อนนมเกิน มากกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่ข้อ 7 มารดาที่เลี้ยงด้วยนมผสมจะพลาดโอกาสในการมีความสุขจากความรู้สึกของการเป็นแม่ข้อ 9 ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีสุขภาพดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมข้อ 12 นมแม่เป็นอาหารที่เหมาะสมที่สุด สำหรับทารกข้อ 13 นมแม่ย่อยง่ายกว่านมผสมข้อ 15 การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สะดวกกว่าการเลี้ยงลูกด้วย นมผสมและข้อ 16 นมแม่ประหยัดกว่านมผสมและ ทศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้านลบ ประกอบด้วย ข้อความ จำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 2 การเลี้ยงลูกด้วยนมผสม สะดวกกว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ข้อ 4 นมแม่ขาดธาตุเหล็ก ข้อ 6 นมผสมเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับมารดาที่ทำงานนอกบ้านข้อ 8 มารดาไม่ควร เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในที่สาธารณะข้อ 10 ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีโอกาสที่จะได้รับการป้อนนมเกิน มากกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสม ข้อ 11 บิดาจะรู้สึกถูกทอดทิ้งหากมารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และ ข้อ 14 นมผสมให้สุขภาพที่ดีกับทารกมากกว่านมแม่

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น ดังนี้

คะแนน	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ไม่ดีอย่างยิ่ง
คะแนน	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ไม่ดี
คะแนน	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ปานกลาง
คะแนน	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ดี
คะแนน	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

พบว่าสตรีมีครรภ์มีทัศนคติต่อนมแม่ในด้านต่างๆ ตั้งแต่ระดับไม่ดีจน ถึง ระดับดี (ค่าเฉลี่ย 2.57 – 4.40SD 0.57 - 1.22) ทัศนคติโดยรวมในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.65 SD 0.55)

ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรี
มีครรภ์

ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผลทัศนคติ
1.ประโยชน์สารอาหารของนมแม่จะมีอยู่จนกระทั่งทารกหยุดนมแม่	4.00	0.81	ดี
2.การเลี้ยงลูกด้วยนมผสม สะดวกกว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	2.74	0.99	ปานกลาง
3.การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก	4.42	0.58	ดี
4.นมแม่ขาดธาตุเหล็ก	3.24	0.98	ปานกลาง
5.ทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมมีโอกาสที่จะได้รับการป้อนนมเกิน มากกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนม	3.36	1.01	ปานกลาง
6.นมผสมเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับมารดาที่ทำงานนอกบ้าน	3.28	1.14	ปานกลาง
7. มารดาที่เลี้ยงด้วยนมผสมจะพลาดโอกาสในการมีความสุขจากความรู้สึกของการเป็นแม่	2.52	0.90	ปานกลาง
8.มารดาไม่ควรเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในที่สาธารณะ	3.91	1.20	ดี
9.ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีสุขภาพดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสม	3.43	1.02	ปานกลาง

10.ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีโอกาสที่จะได้รับการ ป้อนนมเกินมากกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสม	2.46	1.06	ไม่ดี
11.บิดาจะรู้สึกถูกทอดทิ้งหากมารดาเลี้ยงลูกด้วยนม แม่	4.39	0.94	ดี
12.นมแม่เป็นอาหารที่เหมาะสมที่สุดสำหรับทารก	3.91	1.28	ดี
13.นมแม่ย่อยง่ายกว่านมผสม	2.42	1.16	ไม่ดี
14.นมผสมให้สุขภาพที่ดีกับทารกมากกว่านมแม่	3.61	1.11	ดี
15.การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สะดวกกว่าการเลี้ยงลูก ด้วยนมผสม	4.32	0.72	ดี
16.นมแม่ประหยัดกว่านมผสม	3.90	1.22	ดี
ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยรวม	3.49	0.40	ดี

จากตาราง 2 พบว่าสตรีมีครรภ์มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยรวมในระดับที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.

49 SD 0.40) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.91 – 4.42SD 0.58 - 1.28)ประกอบด้วย ข้อที่ 1ประโยชน์สารอาหารของนมแม่จะมีอยู่จนกระทั่งทารกหยุดนมแม่(ค่าเฉลี่ย 4.00 SD 0.81)ข้อที่ 3.การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก(ค่าเฉลี่ย 4.42 SD 0.58)ข้อที่ 8มารดาไม่ควรเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในที่สาธารณะ(ค่าเฉลี่ย 3.91 SD 1.20)ข้อที่ 11บิดาจะรู้สึกถูกทอดทิ้งหากมารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่(ค่าเฉลี่ย 4.39 SD 0.94)ข้อที่ 12นมแม่เป็นอาหารที่เหมาะสมที่สุดสำหรับทารก(ค่าเฉลี่ย 3.91 SD 1.28)ข้อที่ 14. นมผสมให้สุขภาพที่ดีกับทารกมากกว่านมแม่(ค่าเฉลี่ย 3.61 SD 1.11)ข้อที่ 15การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สะดวกกว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมผสม(ค่าเฉลี่ย 4.32 SD 0.72)และ ข้อที่ 16นมแม่ประหยัดกว่านมผสม(ค่าเฉลี่ย 3.90 SD 1.22)

สำหรับข้อที่สตรีมีครรภ์มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.52 – 3.43SD 0.90 - 1.02)ประกอบด้วย ข้อที่ 2การเลี้ยงลูกด้วยนมผสม สะดวกกว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่(ค่าเฉลี่ย 2.74 SD 0.99)ข้อที่ 4นมแม่ขาดธาตุเหล็ก(ค่าเฉลี่ย 3.24 SD 0.98) 5.ทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมมีโอกาสที่จะได้รับการป้อนนมเกิน มากกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่(ค่าเฉลี่ย 3.36 SD 1.01)ข้อที่ 6นมผสมเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับมารดาที่ทำงานนอกร้าน(ค่าเฉลี่ย 3.28 SD 1.14)ข้อที่ 7 มารดาที่เลี้ยงด้วยนมผสมจะพลาดโอกาสในการมีความสุขจากความรู้สึกของการเป็นแม่(ค่าเฉลี่ย 2.52 SD 0.90)และ ข้อที่ 9 ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีสุขภาพดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสม (ค่าเฉลี่ย 3.43 SD 1.02)

ส่วนข้อที่สตรีมีครรภ์มีทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 2.42 – 2.46SD 0.94 - 1.16) คือข้อที่ 13นมแม่ย่อยง่ายกว่านมผสม (ค่าเฉลี่ย 2.42SD 1.16) และข้อที่ 13 นมแม่ย่อยง่ายกว่านมผสม(ค่าเฉลี่ย 2.42 SD 1.16)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.2.1 ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และนมผสม

ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์ ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ นำเสนอในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่าง

นมแม่	ความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	จำนวน	ร้อยละ
1. นมแม่		158	71.4
2. นมผสม		2	0.90
3. นมแม่และนมผสม		61	27.6
			9

รวม	221	100.
	00	

จากตาราง 3 พบว่าสตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.49) มีความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ รองลงมาร้อยละ 27.60 มีความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และนมผสม โดยที่มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.90) เท่านั้นที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมผสม

2.2.2 ระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาที่ตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีมีครรภ์ ด้วยสถิติความถี่ และร้อยละ นำเสนอในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของสตรีมีครรภ์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	จำนวน	ร้อยละ
3 เดือน	47	21.27
6 เดือน	67	30.32
12 เดือน	34	15.38
มากกว่า 1 ปี	71	32.13
ไม่ระบุ	2	0.90
รวม	221	100

จากตาราง 4 พบว่าสตรีมีครรภ์ร้อยละ 32.13 มีความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นเวลา มากกว่า 1 ปี รองลงมาร้อยละ 30.32 มีความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นเวลา 6 เดือน ร้อยละ 21.27 มีความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นเวลา 3 เดือน

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ Chi-square

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สตรีมีครรภ์

ระยะเวลาที่ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ / จำนวน			
	ใจ มาก	ใจ ปานกลาง	ใจ ไม่ดี	ใจ อย่างยิ่ง
3 เดือน	5	2	0	0
6 เดือน	7	3	8	1
12 เดือน	1	2	3	0
มากกว่า 1 ปี	9	3	0	0

รวม	1	1
	22	2

$\chi^2 = 8.32$, Pearson Chi-Square $P = .939$

จากตาราง 4 พบว่าความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สตรีมีครรภ์ที่มีในระยะเวลาที่ต่างกัน
ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่